

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

GSP Produktion AB
Stationsvägen 4
748 41 ÖRBYHUS

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till befintlig och utökad tillverkning och ytbehandling av produkter och behandling av eget farligt avfall vid GSP Produktion AB:s anläggning på fastigheten Libbarbo 2:3 i Örbyhus, Tierps kommun

---

BESLUT

Tillstånd

Länsstyrelsen i Uppsala län, Miljöprövningsdelegationen (MPD), meddelar GSP Produktion AB (org.nr. 556450-7464) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till befintlig och utökad ytbehandlingsverksamhet samt behandling av processpill- och sköljvatten samt förbrukade bet- och kromateringsbad, allt på fastigheten Libbarbo 2:3 i Örbyhus, Tierps kommun.

Tillståndet gäller för en maximal årlig förbrukning av:

- Totalt 1 ton anoder (zink- och nickelanoder)
- 40 kg betpasta

Ytbehandlingsverksamheten klassificeras enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med **prövningskod -y1** (prövningsnivå B) och omfattar processer som sammanlagt ger upphov till mer än 5 kubikmeter avloppsvatten per år eller där behandlingsbaden har en volym som överstiger 30 kubikmeter och bl.a. innefattar

- kemisk och elektrolytisk ytbehandling
- annan beläggning med metall med undantag av vakuummetoder, betning med undantag av betning med betpasta, fosfatering, våttrumling av annan metall än aluminium eller stål.

Behandlingen av det inom anläggningen uppkomna farliga avfallet klassificeras enligt bilagan med **prövningskod 90.006-3** - Anläggning för annan behandling än deponering av sådant farligt avfall som avses i avfallsförordningen (2001:1063),

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -dm E-POST: daniel.melin@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

2 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

om avfallet uppkommit i egen anläggning med undantag av behandling som leder till materialåtervinning.

Tillståndet gäller tills vidare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § MB miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor för verksamheten

1. Om inte annat följer av övriga villkor skall verksamheten bedrivas i enlighet med vad GSP Produktion AB angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet eller hälsoskydd skall anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till tillsynsmyndigheten.

2. Buller från verksamheten skall begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent riktvärde* utomhus vid närmaste bostäder än

50 dB(A) dagtid (kl. 07-18)

45 dB(A) lördagar, sön- och helgdagar dagtid (kl. 07-18)

45 dB(A) kvällstid (kl. 18-22)

40 dB(A) samtliga dygn nattetid (kl. 22-07)

Om hörbara toner eller impulsljud förekommer skall angivna värden för ekvivalent ljudnivå sänkas med 5 dB(A)-enheter.

Den momentana ljudnivån får nattetid (kl. 22-07) som riktvärde* vid bostäder inte överstiga 55 dB(A).

3. Kemiska produkter samt farligt avfall ska lagras på tät invallad yta under tak. Invallningen skall rymma en volym som motsvarar den största behållarens volym plus minst 10 % av summan av övriga behållares volym.

4. En energiplan skall upprättas innehållande en utredning av de faktiska förhållandena vad gäller energianvändning och förslag på förbättringar.

Energiplanen skall inlämnas till tillsynsmyndigheten senast den 31 maj 2008.

* Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, ålägger bolaget att vidta åtgärder så att villkoret inte överskrids och förhindrar att överskridandet upprepas.

Länsstyrelsen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket MB åt tillsynsmyndigheten att fastställa de eventuella villkor som föranleds av energiplanen enligt villkor 4 ovan.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

Länsstyrelsen överlåter vidare med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket MB åt tillsynsmyndigheten att vidta de åtgärder och fastställa de villkor som behövs för det fall att eventuella föroreningar skulle påträffas.

Utredningar och föreskrifter under en prøvotid

Länsstyrelsen uppskjuter med stöd av 22 kap. 27 § MB frågan om vilka slutliga villkor som skall gälla för utsläpp av processvatten till recipienten.

U1. Under prøvotiden skall GSP Produktion AB utreda de tekniska möjligheterna samt kostnaderna för att ytterligare minska mängden föroreningar till recipienten.

Åtgärder som bör belysas är möjligheterna

- att sluta hela eller delar av ytbehandlingsprocessen och
- att minska volymen sköljvatten genom förbättrad sköljteknik, exempelvis motströmssköljning.

Prövotidsutredningen med förslag till villkor samt åtgärder och kostnader för dessa skall vara inlämnad till Länsstyrelsen senast den 31 maj 2008.

Till dess Länsstyrelsen beslutar något annat skall följande provisoriska föreskrifter gälla:

P 1: Utsläpp av processavloppsvatten till recipient från den interna reningsanläggningen.

Parameter	Riktvärde* (mg/l)	Riktvärde* (kg/år)	Provtagningsintervall
Krom(total)	0,5		Samplingsprov/tertiäl
Nickel	0,5		Samplingsprov/tertiäl
Zink	0,5		Samplingsprov/tertiäl
Krom (sexvärt)	0,1		Dagprov/tertiäl
Summa krom(total) + Nickel + Zink		Totalt 1,0	Samplingsprov/tertiäl
Cyanid (total)	1,0		Dagprov/tertiäl
Fri cyanid	0,1		Dagprov/tertiäl
pH	6,5-11		Dagprov/tertiäl

* Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, ålägger bolaget att vidta åtgärder så att villkoret inte överskrids och förhindrar att överskridandet upprepas.

Igångsättningstid

Fråga är om pågående verksamhet, varför förordnande av igångsättningstid enligt 22 kap. 25 § MB inte är relevant.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

4 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket MB att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

Länsstyrelsen återkallar tidigare beslut den 11 maj 1976 (dnr: 11.182-1052-75) om dispens enligt 10 § andra stycket i då gällande miljöskyddslagen (1969:387) från skyldigheten att ansöka om tillstånd för då aktuell verksamheten på fastigheten.

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Bolaget skall fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön (26 kap. 19 § MB) samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Varje år före utgången av den 31 mars skall en miljörapport inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § MB). Miljörapporten skall utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2006:9 om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Enligt 2 kap. MB gäller vissa allmänna hänsynsregler som skall iakttas. Särskilt erinras om 2 kap. 6 § vari föreskrivs om skyldigheten att undvika sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljö om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med bestämmelserna i 5 och 21 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, skall den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § samma förordning snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet.

Avgift för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet skall enligt 2 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Om verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör, ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Kemiska produkter och avfall ska då tas om hand. Bolaget ska vidare i samråd med tillsynsmyndigheten

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

utreda om området är förorenat och vid behov också svara för att området efterbehandlas.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tidigare beslut

Tillstånd söks för den aktuella verksamheten på grund av kravet i övergångsbestämmelserna till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd på att den som beviljats dispens för miljöfarlig verksamhet senast den 31 december 2007 skulle ha kommit in till tillståndsmyndigheten med en ansökan om tillstånd. Dispens från skyldigheten att söka tillstånd enligt 10 § andra stycket då gällande miljöskyddslagen beviljades av Länsstyrelsen i beslut den 11 maj 1976 (dnr. 11.182-1052-75).

Ansökan med åtaganden och yrkanden

GSP Produktion AB, nedan kallat Bolaget, ansöker om tillstånd enligt miljöbalken för fortsatt kemisk och elektrolytisk ytbehandling samt för behandling av farligt avfall i form av processpill- och sköljvatten samt förbrukade bet- och kromateringsbad (svaga lösningar) från processen inom verksamheten. Verksamheten omfattar tillverkning av produkter som handikapp- och transportcyklar, kompostmaskiner, räddningsstegar, storköksutrustning m.m. på fastigheten Libbarbo 2:3, Örbyhus i Tierps kommun. I tillverkningen förekommer processer som mekanisk bearbetning, blästring, kemisk- och elektrolytisk ytbehandling samt pulver-lackering. På sikt förväntas en ökning av produktionen och även en utökning av ytbehandlingstjänster med elpolering av rostfritt material. Verksamheten kommer huvudsakligen att bedrivas under dagtid mellan kl. 06.00 och kl. 16.00, men övertidsarbete kan förekomma. Produktionen kommer att ske både manuellt i linjer och i enskilda kar.

Bolaget har åtagit sig att som villkor för buller ska naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller vid nyetablering gälla. Bolaget har också åtagit sig gränsvärden för utsläpp av högsta mängd av metallerna krom, nickel och zink (vardera 1 kg/år).

Bolaget ansöker om tillstånd enligt miljöbalken för en maximal årlig förbrukning av

- totalt 1 ton anoder (zink- och nickelanoder) och
- 40 kg betpasta per år.

Olika utformning av produktionsvillkor för verksamheten har diskuterats, bl.a. ton producerat ytbehandlat gods eller ton råvara. Bolaget anser dock att årlig

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

förbrukning av anoder och betpasta är att föredra eftersom man behandlar gods med varierande tjocklekar och utformning

Bolaget hemställer om att den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen godkänns.

Bolaget föreslår följande villkor för verksamheten.

1. Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent riktvärde utomhus vid närmaste bostäder än
50dB(A) dagtid (kl. 07-18)
45dB(A) kvällstid (kl. 18-22) samt söndag och helgdag
40 dB(A) nattetid (kl. 22-07).
2. Kemiska produkter samt farligt avfall ska förvaras och hanteras på sådant sätt att eventuellt läckage och spill inte kan förorena mark och vatten.
3. Sköljvatten skall behandlas i intern reningsanläggning. Villkor för utsläpp avbehandlat processavloppsvatten till dike:

Parameter	Riktvärde (mg/l)	Gränsvärde (kg/år)	Provtagningsintervall
Krom (total)	0,5	1 kg	Samlingsprov/tertiäl
Nickel	0,5	1 kg	Samlingsprov/tertiäl
Zink	0,5	1 kg	Samlingsprov/tertiäl
Krom (sexvärt)	0,1		Dagprov/tertiäl
Cyanid (total)	1,0		Dagprov/tertiäl
Fri cyanid	0,1		Dagprov/tertiäl
pH	6,5-11		Dagprov/tertiäl

4. Ett förslag på kontrollprogram för verksamheten skall redovisas senast 6 månader efter att tillståndet vunnit laga kraft.

Samråd

Tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § första stycket MB genomfördes i form av ett möte med representanter från bolaget, Aqua Konsult AB, Bygg- och miljökontoret samt Länsstyrelsen den 16 mars 2004. Närbelägna verksamheter och boende inom en radie på 200 meter hade informerats via brev som delats ut i brevlådor eller anslag i portarna. Samrådsredogörelsen remitterades till tillsynsmyndigheten som ansåg att verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan med hänsyn till de

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

7 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

olycksrisker som är förknippade med hanteringen av cyanid nära bostäder, industri och infrastruktur.

Länsstyrelsen beslutade den 19 augusti 2004 (dnr. 551-3026-04) enligt 6 kap. 4 § MB och med hänvisning till 3 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar samt bilaga 2 till samma förordning att den verksamhet som Bolaget bedriver inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen bedömde att verksamheten borde kunna bedrivas så att det inte finns anledning att befara någon betydande miljöpåverkan i den mening som miljöbalken avser.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning inkom till Länsstyrelsen den 17 maj 2005. Länsstyrelsen begärde kompletteringar av miljökonsekvensbeskrivningen och kompletteringarna inkom den 14 september 2005. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts i Uppsala Nya Tidning den 29 september 2005, i Arbetarbladet den 28 september 2005 och i Upplands Nyheter den 30 september 2005.

Länsstyrelsen har genomfört ett remissförfarande med Bygg- och miljönämnden i Tierps kommun samt Fyrisåns vattenförbund. Yttranden har inkommit från Bygg- och miljönämnden samt vattenförbundet. Bolaget har fått del av och bemött vad som anförts i yttrandena.

Bolaget har fått del av Länsstyrelsens förslag till beslut i ärendet och beretts tillfälle att bemöta vad som anförts. Bolaget har hörts av per telefon och lämnat vissa synpunkter på beslutsförslaget.

SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Verksamheten bedrivs på Stationsvägen 4 i Örbyhus, Tierps kommun. Omgivningen utgörs av industribebyggelse, järnväg med stationshus, energianläggning samt bostäder. Enligt detaljplan för fastigheten Libbarbo 2:3 skall fastigheten användas för industriändamål. Verksamhet i någon form har bedrivits på fastigheten sedan år 1899. Från 1940-talet har främst bedrivits ytbehandling av ett flertal verksamhetsutövare. Idag produceras produkter som; handikapp – och transportcyklar, kompostmaskiner, räddningsstegar, aluminiumflottar och storköksutrustning. Bolaget har även legotillverkning av olika produkter. I tillverkningen utförs ett stort antal processer som mekanisk bearbetning, blästring, kemisk och elektrolytisk ytbehandling samt pulverlackering.

Inom den kemiska och elektrolytiska ytbehandlingen utförs förutom förbehandlingsprocesser som trumling, avfettning och betning processer som förzinkning, kromatering, förkromning samt förnickling. För betning används betpasta och för trumling används våtrumling. Kemisk och elektrolytisk ytbehandling görs vanligen av kolstål men även av rostfritt stål samt aluminium. Av det som ytbehandlas kemiskt och elektrolytiskt utgörs en tredjedel av egenproducerat gods och resterande av legogods. Legoytbehandlingen innebär att ytbehandling sker av gods med varierande kvalitet och geometrisk utformning. Planer finns även på att komplettera utbudet av ytbehandlingstjänster med elektrolytisk polering (elpolering) av rostfritt material. Elpolering innebär att det rostfria stålets ytskikt avlägsnas elektrolytiskt i ett surt bad. Ytan får då glans, metallisk renhet och avgradade kanter.

I förnicklings- och förkromningsprocessen sker avfettning, sköljning, betning, sköljning, förnickling, sköljning samt förkromning och sköljning. För att begränsa utdrag sker sköljning i sparsköljbad som återtas till ytbehandlingsbadet. För att reducera sköljvattenförbrukningen sker sköljning bl.a. i stillastående sköljvatten som behandlas satsvis. För närvarande förnicklas och förkromas endast legogods.

Förzinknings- och kromateringsprocessen innefattar avfettning, sköljning, betning, sköljning, förzinkning, sköljning, kromatering och sköljning. För närvarande förzinkas eget gods samt legogods.

Övriga ytbehandlingsprocesser är pulverlackering, blästring och mekanisk bearbetning. Överblivet färgstoff renas i ett stofffilter. Blästring sker i slutet skåp där blästringssanden återanvänds. Mekanisk bearbetning sker genom klippning, bockning, slipning, borring, fräsning, svetsning och svarvning. Slipning, borstning och polering sker i ett separat sliprum med en centralt placerad dammsugare.

Sköljvatten som uppkommer efter processen är surt och innehåller låga halter järn, krom och nickel. Vattnets sammansättning påminner om det sköljvatten som uppkommer då rostfria plåtar svetsas och skarvarna betas med pasta. Sköljvatten från ytbehandlingsverksamheten renas i en egen reningsanläggning belägen i en byggnad i anslutning till produktionslokalerna. Sköljvattnet från elpolering kommer att avledas till samma reningsanläggning som övrigt sköljvatten. Även förbrukade bet- och kromateringsbad (svaga lösningar) renas i den egna reningsanläggningen. Förkromningsbad, förzinkningsbad samt förnicklingsbad innehåller starka lösningar och är inte lämpligt att rena i den egna anläggningen. När dessa bad är förbrukade tas de omhand som farligt avfall och transporteras bort med bolagets transportör av sådant avfall till godkänd mottagare.

Reningsanläggningen är en kontinuerlig genomströmningsanläggning bestående av cyanidoxidation, cyanideterreaktion, kromatreduktion, pH-justering, flockning, slamavskiljning, lamellsedimentering, slamavvattning, filterpress och slutkontroll.

Verksamhetens förväntade påverkan på miljön

Råvaror och kemikalier

Kemikalier, energi, avfallshantering, vattenförbrukning och vattenrening utgör en kostnad för verksamheten vilket enligt bolaget innebär att hushållning med resurser blir en naturlig del av arbetet.

Hälsoeffekter

Riskerna för hälsoeffekter i omgivningen bedöms som små.

Utsläpp till vatten

Processavloppsvatten avleds efter rening till ett närbeläget dike, sedermera en bäck och därefter till Vendelån. Processavloppsvattnet innehåller tungmetaller (inkl. sexvärt krom) och cyanid. Sanitärt vatten avleds till kommunens spillvattennät. De utsläpp till vatten som förekommer eller har förekommit till Vendelån de senaste 10 åren bedöms medföra en liten risk för störning i miljön.

Utsläpp till luft

Utsläppen till luft av stoft, svaveldioxid, kväveoxid samt gaser från ytbehandlingsbaden är små och bedöms inte kunna påverka människornas hälsa i omgivningen. Färgstoft från pulvermålning samlas in via stofffilter och några utsläpp till luften förekommer inte. Fastigheten har anslutits till det lokala fjärrvärmenätet, vilket har minskat utsläppen från den egna anläggningen.

Buller

Buller från anläggningen härrör enligt ansökan framförallt från fläktar och transporter till och från anläggningen. Någon nämnvärd förändring av buller från verksamheten framöver förväntas inte.

Transporter

Transporter till och från anläggningen sker framför allt med lastbilar men även med personbilar. Antalet transporter till och från verksamheten uppgår normalt till cirka 3-4 per dag och förväntas ändras marginellt. Transporterna följer Borggårdsvägen - Bruksvägen och Stationsvägen.

Energi

För uppvärmning av lokaler har Bolaget nyligen anslutit sig till det lokala fjärrvärmenätet. För drift av maskiner m.m. utnyttjas elektricitet.

Avfall

Såväl konventionellt avfall som farligt avfall uppkommer inom verksamheten. Farligt avfall som uppkommit i den egna anläggningen avses att även fortsättningsvis behandlas i den egna reningsanläggningen. Avfallet som skall behandlas klassificeras enligt avfallsförordningen (2001:1063) enligt följande:

11 01 05	Betningssyror
06 01 99	Annat avfall från oorganisk-kemiska processer (avser förbrukade kromateringsbad)
06 02 04	Natrium- och kaliumhydroxid (avser förbrukade avfettningsbad)
06 03 11	Salter i fast form och saltlösningar som innehåller cyanider. (avser avsättningar i eller omkring kar och pumpgrup 3)
06 03 13	Salter i fast form och saltlösningar som innehåller tungmetaller. (avser avsättningar i eller omkring kar och pumpgrup 1).

Bolaget har rutiner för sortering och återvinning av avfall. Avfallsproduktionen och hanteringen i övrigt bedöms inte ge upphov till negativa konsekvenser för miljön.

Haverier, olyckor och försiktighetsåtgärder

Värsta scenario bedöms vara brand i anläggningen som skulle kunna medföra utsläpp av giftigt släckvatten och förorena såväl mark som grund- och ytvatten. Anläggningens konstruktion medför dock att stora mängder vatten kan härbärgeras i anläggningen (pumpgruppar) innan detta läcker ut.

Mark

Verksamhet har bedrivits på fastigheten i över hundra år. Metallbearbetning med ytbehandling har troligen bedrivits sedan 1940-talet. Detta innebär en risk för att marken och grundvattnet kan vara förorenat av utgående processavloppsvatten. I mitten av 1970-talet installerades en reningsanläggning för processavloppsvatten vilket innebar en kraftig minskning av utsläppen till mark och vatten. Ett haveri på ledningen mellan ytbehandlingen och reningsanläggningen skedde år 1987 vilket ledde till att en sanering och en markundersökning gjordes i anslutning till fastighetens avloppsledningar. Provtagning visade på förhöjd halt av nickel men låg kromhalt

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

11 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

Kemikalier

Ytbehandlingsverksamhet medför förbrukning av oorganiska salter samt metaller (anoder). Dessutom förbrukas glansbildartillsatser, vätmedel samt avfettningsmedel. Vid rening av processavloppsvatten används behandlingkemikalier.

Avfettning är enligt uppgifter från bolaget en relativt liten del av verksamheten. Analyser görs på avfettningsbadet och de kemikalier som saknas fylls på var för sig. Förbrukningen av avfettningkemikalier rör sig om 20-40 kg per år och badens livslängd överstiger oftast 10 år. Avfettningsbadet skiftar sig med tiden och det sediment som då bildas tas omhand och skickas iväg med bolagets transportör av farligt avfall. Mängden spill från avfettningsbadet är mycket liten och renas i reningsverket.

SAMRÅD

Bolaget har informerat verksamhetsutövare på Stationsvägen och Träsängsvägen brevledes. Informationsbrev har även skickats till boende på Prostvågen, Skolvågen, Tibyvägen och Träsängsvägen. Ett företag i närheten har i en skrivelse pekat på problem med störande buller från fläktar och ställer även en del frågor om utsläpp till luft. I övrigt framfördes detaljsynpunkter som framgår av samrådsredogörelsen.

YTTRANDEN

Bygg- och miljönämnden i Tierps kommun har kommit in med yttrande och anfört följande. Nämnden anser att det är angeläget att bolaget går över till biobränslen alternativt fjärrvärme så snart som möjligt. Bygg- och miljökontoret har under de tre senaste åren fått in ett klagomål på bullerstörningar till bostäder och vid två tillfällen klagomål på utsläpp i området intill Bolagets anläggning. Ingen av dessa störningar har orsakats av Bolaget. Intrycket är att Bolagets verksamhet sköts väl ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Nämnden ansåg att villkoret för buller bör vara det som gäller enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablering av industri men har i övrigt inte något att invända mot att tillstånd ges till verksamheten.

Fyrisåns vattenförbund har yttrat sig och anfört följande. Bolaget bedriver verksamhet i de lokaler som härrör från Sängfabriken AB, sedermera Örbyhus industrier AB respektive Vendaco AB. Verksamheten övergick i GSP Produktion AB via konkursförvaltning. Fyrisåns vattenförbund anser således att Bolaget skall vara medlem i förbundet och att förbunds- respektive verksamhetsavgift föreskrivs

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

12 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

i enlighet med de beslut som fattades vid vattenförbundets tillkomst. Sökanden redovisar utsläppshalter år 2004 som ligger i nivå med eller lägre än Naturvårdsverkets riktlinjer. Den vattenförbrukning och de utsläppsmängder som rapporterades i samband med utökad produktion år 2000 var dock högre än de år 2004. Eftersom flera ämnen som tillförs recipienten bedöms ha hög toxicitet bör företagets ytbehandlingsverksamhet ses över och om möjligt utformas som en sluten process för att inte utsläppsmängderna skall öka vid eventuella framtida produktionshöjningar.

SÖKANDENS BEMÖTANDE AV UPPGIFTERNA I YTTRANDENA

Bolaget har bemött yttrandena från Fyrisåns vattenförbund samt Bygg- och miljönämnden.

Bolaget framför när det gäller effekterna av toxiska ämnen att halter och mängder alltid varit låga och att inga negativa effekter har observerats i recipienten. Beträffande behovet av översyn av ytbehandlingsverksamheten anpassas verksamheten kontinuerligt för att höja kvaliteten på ytbehandlat gods och för att minimera mängden avledda föroreningar ut från verksamheten. Bolaget anser att inga åtgärder för att sluta processer är vare sig praktiskt eller ekonomiskt genomförbara.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Vid den aktuella anläggningen i Örbyhus bedrivs idag miljöfarlig verksamhet i form av ytbehandling. Verksamheten är tillståndspliktig enligt MB med prövningsnivå B och prövningskod -y1. Verksamheten omfattar processer som sammanlagt ger upphov till mer än 5 kubikmeter avloppsvatten per år eller där behandlingsbadet har en volym som överstiger 30 kubikmeter och innefattar

- kemisk och elektrolytisk ytbehandling
- annan beläggning med metall med undantag av vakuummetoder, betning med undantag av betning med betpasta, fosfatering, våttrumling av annan metall än aluminium eller stål.

Vidare bedrivs tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet i form av behandling av i den egna verksamheten uppkommet farligt avfall, prövningsnivå B och prövningskod 90.006-3.

Miljöbalkens mål och de allmänna hänsynsreglerna

Lokalisering

Enligt 2 kap. 4 § första stycket MB skall för verksamheten väljas en plats som är lämplig med tanke på MB:s mål. Platsen skall väljas så att ändamålet kan uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Mark, vatten och fysisk miljö i övrigt skall enligt 1 kap. 1 § MB användas så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning med material, råvaror och energi tryggas och återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Verksamheten bedrivs på Stationsvägen 4 i Örbyhus, Tierps kommun. Omgivningen utgörs bl. a av industribebyggelse, järnväg med stationshus samt en energianläggning. Närmaste bostäder är belägna cirka 200 meter sydost om fastigheten. Eventuella störningar för omgivningen bedöms i första hand kunna utgöras av buller från fläktar och transporter till och från verkstaden.

En omlokalisering av verksamheten är inte ekonomiskt rimlig och en begränsning av verksamheten utöver vad som regleras i villkor och de åtaganden bolaget gjort beträffande skyddsåtgärder bedöms inte vara miljömässigt motiverade.

Hushållningsbestämmelser

Anläggningen ligger inte inom något område av riksintresse varken enligt de allmänna hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB eller enligt de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap. MB. En flyttning av verksamheten skulle inte medföra en från allmän synpunkt god hushållning i enlighet med 1 kap. 1 § MB.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § MB skall Länsstyrelsen säkerställa i ärendet att de miljö kvalitetsnormer som meddelats enligt 1 § samma kapitel uppfylls. Regeringen har i förordningen (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft fastställt sådana normer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Länsstyrelsen finner att den sökta verksamheten inte kommer att medföra att någon miljö kvalitetsnorm enligt ovan nämnda förordning kommer att överskridas.

Regeringen har vidare i förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten fastställt miljö kvalitetsnormer för fiskvatten och musselvatten. Av 5 § förordningen framgår att bestämmelserna om musselvatten tillämpas endast på de musselvatten i Västra Götalands län som länsstyrelsen föreskriver. Naturvårdsverket har i enlighet med 4 § förordningen föreskrivit vilka

fiskevatten som förordningen skall vara tillämplig på, se NFS 2002:6. Av Naturvårdsverkets föreskrifter framgår vad gäller Uppsala läns del att Mälaren behöver skyddas eller förbättras för upprätthållande av ett livskraftigt fiskbestånd. I förevarande fall släpps processavloppsvattnet ut i Tegelsmoraån och når slutligen via Vendelsjön, Vendelån och Fyrisån recipienten Mälaren. Det aktuella utsläppet torde endast ytterst marginellt påverka vattenförhållandena i Mälaren. Länsstyrelsen finner därför att den sökta verksamheten inte heller vad gäller miljö-kvalitetsnormerna för fiskvatten kommer att medföra att någon miljö-kvalitetsnorm enligt förordningen kommer att överskridas.

Bedömningen av om verksamheten befaras medföra skada eller olägenhet av väsentlig betydelse (2 kap. 9 § MB)

Länsstyrelsen gör den bedömningen att någon sådan skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön som enligt 2 kap. 9 § MB kräver regeringens tillåtelse inte kan befaras i förevarande fall.

Planförhållanden

Det aktuella området omfattas av detaljplan (byggnadsplan) antagen av Länsstyrelsen den 12 januari 1962. Fastigheten ligger inom område som enligt planen är avsett för industriändamål. Bolagets verksamhet strider således inte mot detaljplanen.

Motivering av villkor m.m.

Förbrukning av anoder samt betpasta

Bolaget yrkar i sin ursprungliga ansökan på en maximal årlig förbrukning av totalt 1 ton anoder (zink- och nickelanoder) samt 30 kg betpasta som villkor. Vid granskning av tidigare miljörapporter framgår att förbrukningen av betpasta närmar sig den maximala årliga förbrukningen. Om produktionen utökas ytterligare innebär detta en begränsning, och eventuellt en omprövning av tillståndet. Vid påpekande av detta yrkade bolaget i stället på en maximal förbrukning av 40 kg betpasta per år.

Buller

I samrådsprocessen framfördes skriftliga synpunkter från en närbelägen verksamhet på att fläktbuller förekommer. Bolaget har åtagit sig att som villkor för buller tillämpa naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller vid nyetablering. Riktvärdena för nyetablering, är även om verksamheten bedrivits sedan tidigare, utgångspunkten vid en prövning enligt miljöbalken. Verksamheten torde inte ha några svårigheter att innehålla kraven för nyetablerad verksamhet.

Utsläpp till vatten

Ytbehandlings- och reningsanläggningen är utformad och byggd med 1970-talets teknik men är enligt tillsynsmyndigheten väl skött ur miljösynpunkt. Utsläppen till vatten är relativt låga med dagens produktion. Med hänsyn till att utsläpp sker av toxiska ämnen samt att föreslaget produktionsvillkor ger utrymme för en produktionsökning, anser Länsstyrelsen att ansökan inte tillräckligt beaktat möjligheterna att uppgradera anläggningen med idag bästa tillgängliga teknik för att begränsa den mängd föroreningar som avleds till recipienten. Detta krävs vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer därför att bolaget under en provotid ytterligare bör utreda de tekniska möjligheterna och kostnaderna för att minska mängden föroreningar till recipienten. Provotidsutredningen bör innefatta slutning av hela eller delar av ytbehandlingsprocessen samt att genom förbättrad sköljteknik exempelvis motströmssköljning eller andra sköljtekniker minska den mängd sköljvatten som avleds till reningsanläggningen. Att reducera vattenförbrukningen är normalt den enklaste metoden att begränsa de totala utsläppsmängderna från en ytbehandlingsanläggning. En reduktion av vattenförbrukningen kan medföra något förhöjda halter i utgående avloppsvatten, men den totala mängden utsläpp blir mindre. Av ansökan framgår att metallhalterna i ingående vatten till reningsanläggningen idag är låga.

Bolaget framför att det idag inte finns något alternativ till cyanid med hänsyn till de produkter som ytbehandlas i anläggningen. Länsstyrelsen anser att bolaget bör sträva efter att hitta alternativa komplexbildare för elektrolytisk ytbehandling som innebär lägre risker för hälsa och miljö. Bolagets avsikt att övergå från sexvärd till trevärd krom vid beredning av nästa blåkromateringsbad är positiv även om också trevärd krom har negativa egenskaper då främst ur arbetsmiljösynpunkt. Allmänt bör man eftersträva att vidta process- eller reningstekniska åtgärder som minskar det totala utsläppet av krom till recipienten.

Bolaget har föreslagit gränsvärden för högsta mängd utsläpp av metallerna krom, nickel och zink (vardera 1 kg/år). Länsstyrelsen anser att summan av utsläppen av metallerna krom, nickel och zink får uppgå till totalt 1 kg/år. Bolaget har i miljörapporterna för de senaste åren redovisat utgående totalmängder understigande totalt 1 kg/år för summan av ovan nämnda metaller. Villkoret anses därför kunna skärpas gentemot vad bolaget yrkar.

Eftersom tidigare ägare av verksamheten var medlemmar i Fyrisåns vattenförbund samt att bolaget släpper ut föroreningar i Fyrisåns avrinningsområde anser Länsstyrelsen att även Bolaget bör vara medlem i förbundet.

Behandling av farligt avfall

Bolaget ansöker om tillstånd för fortsatt behandling av farligt avfall i den egna reningsanläggningen. Det farliga avfall som bolaget avser att behandla även fortsättningsvis är processpill- och sköljvatten samt bet- och kromateringsbad som uppkommit i den egna verksamheten och som innehåller låga halter av föroreningar. Under de perioder som bolaget har behandlat ovanstående farliga avfall i den egna reningsanläggningen har de provisoriska riktvärden som gäller med detta tillstånd inte överskridits. Länsstyrelsen anser därför att fortsatt behandling av avsett farligt avfall i den egna reningsanläggningen är möjlig.

Förkromningsbad, förzinkningsbad samt förnicklingsbad innehåller starka lösningar och är inte lämpligt att rena i den egna anläggningen. När dessa bad är förbrukade skall de tas omhand som farligt avfall och transporteras bort med bolagets transportör av sådant avfall till godkänd mottagare.

Utsläpp till luft

Bolaget har genom omställning till fjärrvärme minskat utsläppen till luft. Fjärrvärme medför en storskaligare värmeproduktion med bättre förbränning och bättre reningsmetoder, vilket bidrar till att minska de totala utsläppen från förbränning.

Förorenad mark

På fastigheten har verksamhet bedrivits i över 100 år. Vid provtagning har man konstaterat att halten av nickel är förhöjd i marken mellan ytbehandlingsavdelningen och reningsanläggningen. Övriga föroreningar samt utbredningen av dessa är dåligt kartlagda. Ytterligare kartläggning och undersökningar krävs innan sanering av området blir aktuellt. Länsstyrelsen tar i denna prövning inte ställning i frågan om förorenad mark. Länsstyrelsen överlåter åt tillsynsmyndigheten att vidta de åtgärder och fastställa de villkor som behövs i denna fråga.

Energi

Bolaget har nyligen anslutit sig till det lokala fjärrvärmenätet och därmed ersatt tidigare el- och oljeuppvärmning av produktionslokalerna. Den gamla oljepannan med tillhörande oljetank skall enligt uppgift säljas. Länsstyrelsen har dock bedömt att Bolaget behöver ta fram en energiplan i syfte att få till effektivisering av energianvändningen. Planen skall innehålla en utredning av de faktiska förhållandena vad gäller energianvändningen fördelat på energislag och på de största energiförbrukande enheterna t.ex. processer, uppvärmning, ventilation, belysning etc. Förslag på energisparande åtgärder skall anges liksom kostnader och payoff-tider. Energiplanen ska redovisas till tillsynsmyndigheten i samband med prövotidsredovisningen till Länsstyrelsen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

17 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

Bolaget föreslår som villkor 4 att ett kontrollprogram för verksamheten skall upprättas senast 6 månader efter att tillståndet vunnit laga kraft. Länsstyrelsen anser inte att det finns något behov av att i ett villkor reglera hur kontrollen av verksamheten skall ske. Den som bedriver en verksamhet som är anmälnings- eller tillståndspliktig skall enligt bestämmelserna i förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (1998:901) själv följa och kontrollera hur verksamheten påverkar miljön. Om tillsynsmyndigheten bedömer att egenkontrollen inte fungerar eller har behov av att reglera rapporteringen av uppgifter till tillsynsmyndigheten på särskilt sätt kan detta ske inom ramen för det löpande tillsynsarbetet.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att om föreskrivna villkor iakttas så går verksamheten att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i MB samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av markområdet. Tillstånd skall därför lämnas till verksamheten.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Stockholms tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga 1.

Beslut om kungörelsedelgivning

Se bilaga 2.

Beslut i ärendet har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagits länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöskyddshandläggare Daniel Melin, miljöenheten.

Roger Gustafsson

Ing-Marie Askaner

BILAGA

1. Hur man överklagar
2. Beslut om kungörelsedelgivning

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

18 (18)

2007-03-01

Dnr: 551-5037-05

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Bygg- och miljönämnden i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Kommunstyrelsen i Tierps kommun, 815 80 Tierp

Biblioteket i Örbyhus, Örbyhus skola, Skolvägen 3, 748 41 Örbyhus

Fyrisåns vattenförbund, Box 216, 754 10 Uppsala